

ønsker det, og om det i denne Henseende vil finde sig i den Form, som Indenrigsministeren, efter at have faaet Bevillingen, maatte finde Anledning til at vælge, eller om det vil stille bestemte Fordringer om, hvilken Form det ellers vil have. Naar man derimod gjør, som det synes mig er det Æneste, der er fket igjennem Betænkningen, nemlig siger: Vi vil i Grunden gjøre det mindst Mulige ud af denne Sag og trykke den ned, saa at den bliver til Intet, synes mig ikke at vidne om, at den store Interesse, man ved første Behandling havde for at kritisere Ministeriets Skridt, tillige havde den positive Retning, at man vil have noget Bedre ud deraf. Intet er i alt Fald ikke bedre end Noget, selv om man ikke erkjender dette for godt nok; Intet er det Mindste. Derfor maa jeg tilstaa, at jeg ikke følger mig tilfreds ved de Forslag, der ere stillede fra Udvalgets Side, men maa sige, at hvad jeg saa end vil hømme om Ministeriets Skridt, om det er fyldestgjørende nok, finder jeg, at Finantsudvalgets Skridt er betydelig mindre, betydelig uheldigere. Jeg havde ønsket og ventet, at Finantsudvalget var kommet med noget Positivt, bedre end Ministeriets Forslag. Derfor er jeg for det Første tilbøielig til at stemme imod det Forslag, der gaar ud paa at nedsette den Sum, som Ministeriet har anset for at være nødvendig, til en Bearbejdelse af det uhyre Materiale, der vil komme frem, og som jo ganske vist ikke vil komme frem i en fuldstændig fyldestgjørende Form fra alle Sider, og til de videre Skridt, der maatte være at gjøre, og jeg vil sige, at naar jeg skulde stille nogen yderligere Opfordring til Ministeriet, for at Ministeriet kunde faae denne Bevilling, skulde den gaa ud paa at søge at faae et bestemt Tilfald, et bestemt Løfte fra Ministeriet om, hvilke videre Skridt det vil gjøre, og i hvilken Form det saa endelig vil lade raadslaa over de Oplysninger, som den forventede Bearbejdelse af Materialet maatte give Anledning til. Naar disse forskjellige Tabeller ere blevne underkastede saa streng en Kritik forrige Gang, kan jeg godt indrømme, at for den, der med en Tilbøielighed til at vende den morsomme Side ud af Sagen, kan der i de forlangte Opgiøvelser findes Et og Andet, som man maatte sige, at det kan være vanskeligt at faae noget fyldestgjørende Svar paa; men paa den anden Side maa det, dog indrømmes, at disse Skematata, som ere blevne sendte ind, i alt Fald indeholde Fordringer paa saa bestemte positive Oplysninger, som utvivlsomt maa kunne gives uden store Vanskeligheder fra alle Kanter, og som ogsaa utvivlsomt vilde udfylde en Mangel i de Oplysninger, vi hidtil have havt. Derfor synes det mig ogsaa klart, at man ikke for fuldt Alvor kan være tilbøielig til at underkjennde dette Skridt af Ministeriet, og naar man ikke er det, er det en mærkværdig Smaalighed at sige, at Bearbejdelsen af det Materiale, der kommer ind,

og som vi endog saa tro vil blive mindre fyldestgjørende i visse Besparelser, end Ministeriet maatte har forudsat, og som Følge deraf efter vor Mening vistnok vil koste en større Antæringelse at faae endelig bearbejdet, end Ministeriet maa antage, at det vil koste, alligevel ikke maatte koste mere end 2,000 Rb., i Stedet for at Ministeriet har forudsat, at det vil koste 5,000 Rb. Det kan dog ikke negtes, at jo mindre Tillid man har til, at der vil komme fyldestgjørende og fuldt ordnede Besparelser ind paa alle de Tabeller, der ere udsendte, desto mere maa man indse Nødvendigheden af at give den høiere Sum til at faae den endelige og klare Bearbejdelse deraf, og omvendt. Til de Medlemmer, der fuldstændig ville slaa hele denne Sag ned — thi jeg kan ikke skjønne rettere, end at det bliver Udfaldet af, at man negter Pøsten helt — har jeg kun at sige, at lige overfor saadanne Fordringer om gjennem et Udvvalg af Mænd at faae nogle Forhold undersøgte har jeg bestandig fra den samme Side set Modstand reist, men jeg skal ogsaa sige, at denne Modstand dog ved flere Leiligheder er bleven underkendt baade af dette Thing, der har givet Bevillingerne; og ogsaa efter, at Bevillingerne er bleven givne, synes denne Modstand mig i væsentlig Grad at være bleven underkendt af den offentlige Mening og af hvad der er kommet ud. Der til vil jeg regne f. Ex. Kjøbstadkommissionen. Ja, det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) smiler, og jeg har jo ogsaa set, at der paa andet Sted er udtalt en meget stærk Fordømmelsesdom fra Sider, der staa ham nær, over hvad Kjøbstadkommissionen har udrettet. Jeg, som har været Medlem af denne Kommission, skal være en af de Villigste til at indrømme, at der kunde og burde maatte have været udrettet Mere, end der er, men at der er udrettet Noget og ikke saa ganske lidt, derom vidner alligevel det ikke ganske ubetydelige Antal Lovforslag, der ere fremlagte som Frugt deraf eller i alt Fald efter paa viselig Tilskyndelse fra den Side, og i den Henseende tør jeg tage den ærede Minister og de andre Ministre, som i den Henseende have vist den Interesse for denne Sag, at de have bearbejdet det Materiale, der er fremkommet fra Kjøbstadkommissionen og bearbejdet det i en saadan Form, som de have, til Vidne. Det er efter min Mening en lignende Fremgangsmaade, der her tilsigtes, og naar jeg skulde udtale et yderligere Ønske i denne Sag, saa vilde det komme til at gaa ud paa, at den høitærede Indenrigsminister vilde give os et tydeligere Løfte om, hvad han vil gjøre, saasnart den her foreslaaede Bevilling har faaet sin Anvendelse. Jeg vilde ønske, at dette Løfte kom til at gaa ud paa, at der skulde blive nedsat en Kommission, ikke alene bestaaende af Medlemmer af den lovgivende Forsamling og af andre sagkyndige Mænd, men tillige af Mænd, der ere interesserede baade opad og nedad i denne Sag,